

Technická univerzita v Liberci
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra: Katedra tělesné výchovy
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Management sportovní

ŠKOLNÍ LIGA MINIHÁZENÉ
SCHOOL LEAGUE OF MINIHANDBALL

Bakalářská práce: 08–FP–KTV–264

Autor:

Matěj PLOCH

Podpis:

.....

Adresa:

Dobiášova 860/14

460 06, Liberec 6

Vedoucí práce: PaedDr. Jindřich Martinec

Konzultant: Ing. Zdeněk Radosta

Počet

stran	slov	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
56	11 360	2	4	13	11	5

V Liberci dne: 30. 4. 2008

Originál zadání

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne: 30. 4. 2008

Matěj Ploch

Poděkování

Touto cestou bych rád poděkoval všem, kteří mi s mou prací jakkoli pomáhali. Děkuji PaedDr. Jindřichu Martincovi za odborné vedení bakalářské práce. Děkuji Mgr. Tomášovi Černému a Ing. Zdeňkovi Radostovi za pomoc při realizaci projektu mé bakalářské práce. A hlavně děkuji všem mým blízkým – rodině a přátelům, kteří mě po celou dobu studia podporovali, pomáhali mi a ve složitých situacích se mnou měli trpělivost a byli mi oporou. Děkuji.

Anotace

Tématem mé bakalářské práce je „Školní liga miniházené“. Jedná se o projekt, který v sobě spojuje propagaci házené, dlouhodobou soutěž školních týmů a systematickou spolupráci házenkářských oddílů se základními školami. Tato bakalářská práce se zabývá aplikací projektu v libereckých podmínkách.

Práce má tři hlavní cíle. Prvním je vytvoření základních metodických materiálů pro učitele základních škol, které jim poslouží jako minimum pro trénování základních házenkářských dovedností.

Druhým cílem je vytvoření pravidelné soutěže v miniházené pro první stupeň základních škol. V našich podmínkách se soutěž jmenuje „Liberecké školní ligy miniházené“.

Posledním, avšak nejdůležitějším cílem, je zařazení miniházené do koncepce vyučování na základních školách. V celé republice existují podobné projekty, přičemž můj se zabývá realizací v Liberci.

Součástí práce je také dotazník pro učitele základních škol, který poskytne zpětnou vazbu o úspěšnosti projektu očima kantorů a účastníků soutěže.

The Annotation

The theme of my bachelor work is „School league of minihandball“. It is a project, which connects the propagation of handball, a longtime competition for school teams and a systematical cooperation of handball clubs and basic schools. This work is an application of this project in conditions in Liberec.

The project has three main aims. The first one is to create basic methodical materials for primary school teachers, which will serve them as a minimum for training simple handball skills.

The second one is to establish a regular competition in minihandball for the first grade of primary schools. In our conditions it is called „Liberec school league of minihandball“.

And the last aim, which is the most important, is to include minihandball into the conception of education at primary schools. There is lot of different projects of School leagues in the Czech Republic but my project is only about the realization in Liberec.

A part of my work is a questionnaire for teachers at primary schools, which will give a feedback about usefulness of this project from the primary school teachers' and participants' point of view.

Die Annotation

Bakkalaureatsarbeit über das Thema „Schulliga von das Minihandball“. Es handelt sich um das Projekt, das ineinander die Propagierung das Handballspieler der langfristige Wettkampf die Schulteams und die systematische Zusammenarbeit die Handballabteilungen mit den Grundschulen verbundent. Diese Bakkalaureatsarbeit befaßt sich mit der Applikationen des Projekts in der Stadt Reichenberg.

Folgende Arbeit hat drei hauptsächliche Ziele.

Als erstes ist die Bildung des Planmäßigematerials für die Lehrer die Grundschule die ihnen als das Minimum für das Training grundlegenden die Hanballendere Fertigkeiten bedienen.

Dem zweiten Ziel ist die Bildung des regelmäßigen Wettkampfs in dem Minihandball für die erste Stufe der Grundschulen. In unseren Bedingungen des Wettkampfes heißt sich „Schulligen von dem Minihandballspieler“.

Und das letzten aber das wichtigsten Ziel ist die Zwischenschaltung der Minihandball in der Konzeption des Unterrichts an in dem Grundschulen. In der ganzen Republic funktioniert selbstverständlich verschiedene Projekte „Schulungenligen“ wobei mein Projekt nur die Realisation in der Stadt Reichenberg beschäftigt.

Arbeitbestandteile ist auch der Fragenbogen für die Lehrer, der die Rückkopplung vom Erfolg des Projekts mit den Augen der Lehrer und des Teilnehmers von den Wettkampf erteilen wird.

O B S A H

Seznam použitých zkratk	9
Úvod	10
1 Cíle práce	11
2 Tělovýchova a sport na prvním stupni základních škol	12
2.1 Tělesná výchova na základních školách a její hlavní cíle	12
2.2 Organizace vyučovací hodiny tělesné výchovy	13
2.3 Antropomotorická charakteristika dětí mladšího školního věku	14
2.4 Zařazení pohybových her do školní tělesné výchovy	15
2.5 Současné problémy a budoucnost tělesné výchovy	15
3 Propagace miniházené na základních školách	17
3.1 Co je miniházená	17
3.2 Pravidla miniházené	17
3.3 Co je školní liga miniházené	20
3.3.1 Oddílový garant	21
3.3.2 Školní trenér	21
3.3.3 Vedoucí školní ligy	21
3.4 Ukázková hodina pro základní školu	22
3.5 Podpora školní ligy z Českého svazu házené	22
3.6 Miniházená ve škole – Pohled do Evropy	23
4 Využití sportovních her v projektu Školní liga miniházené	26
4.1 Pojetí sportovní hry	26
4.2 Metodicko-organizační formy	26
4.2.1 Rozdělení metodicko-organizačních forem	26
4.2.2 Aplikace metodicko – organizačních forem v miniházené	27
4.3 Výběr vhodných pohybových her pro miniházenou	28
5 Liberecké školní ligy miniházené	29
5.1 Historie projektu	29
5.2 SWOT analýza projektu	31
5.3 Systém soutěže	32
5.4 Finanční stránka projektu	33
5.4.1 Rozpočet projektu 2006/2007	34

5.4.2 Rámcový rozpočet projektu 2007/2008	36
5.4.3 Srovnání nákladů a příjmů ročníků 2006/2007 a 2007/2008.....	38
5.4.4 Plány pro rozpočet do budoucích ročníků	39
5.5 Rozšiřování Školní ligy na Liberecku	40
6 Vyhodnocení dotazníku pro učitele	41
Závěr	48
Seznam použitých zdrojů	489
Seznam příloh	50

Seznam použitých zkratek

atd.	a tak dále
např.	například
apod.	a podobně
tzv.	tak zvaný
vyd.	vydání
kol.	kolektiv
upr.	upravené
přepřac.	přepřacované
č.	číslo
m	metr
cm	centimetr
ČSH	Český svaz házené
EHF	Evropská házenkářská federace
MOF	Metodicko-organizační formy
SWOT	z anglické zkratky: Strenghts - síla, Weaknesses - slabost, Opportunities - příležitost, Threats – hrozba)
ISBN	z anglické zkratky International Standard Book Number – mezinárodní standardní číslo knihy)
%	procento

Úvod

Jako téma své závěrečné bakalářské práce jsem si zvolil projekt Školní liga miniházené. Hlavní důvody pro výběr právě tohoto tématu je to, že jsem trenér mládeže v házenkářském klubu LIBEREC HANDBALL. Chci si touto prací rozšířit své znalosti, zkvalitnit práci s dětmi, rozšířit miniházenou na základních školách v Liberci. Dalším obrovským motivem pro zpracování této práce, a vlastně celého projektu, je ukázat dětem, rodičům a učitelům, že je tato hra velmi zábavná, atraktivní a pro děti přínosná. I když házená nepatří mezi nejprestižnější sporty u nás, chci se pokusit alespoň v Liberci rozšířit všeobecné povědomí o tomto sportu. Školní liga miniházené může být dobrý nástroj, jak tuto hru představit a naučit ji hlavně děti.

Bakalářská práce je rozdělena do pěti hlavních kapitol, které mají dále podkapitoly.

Úvodní část bakalářské práce je teoretická. Obecně zde popisují tělovýchovu a sport na prvním stupni základní školy. Jaké jsou její výhody, nevýhody a možnosti do budoucna. Zároveň se také zmiňují o antropomotorické charakteristice dětí mladšího školního věku.

V další části práce se dozvíme základní charakteristiku Školní ligy miniházené. Co je potřeba k založení takové ligy, jak se tato soutěž organizuje. Dále jak je podporována Českým svazem házené, který tento projekt zavedl.

Poté už se začínám podrobněji zajímat o přípravu základních metodických materiálů pro učitele tělesné výchovy na základních školách. Věnuji se rozdělení organizačních forem her a výběru těch nejvhodnějších pro nácvik miniházené.

V další části píšou o praktické aplikaci Školní ligy v Liberci. Historie zdejšího projektu, organizace, rozpočet, SWOT analýza, budoucnost a další témata jsou náplní této části.

V předposlední části se budu věnovat zpracování dotazníku, který vyplnili učitelé tělesné výchovy na prvním stupni základních škol. Ten poslouží jako zpětná vazba o smyslu celého projektu.

1 Cíle práce

Hlavním cílem mojí bakalářské práce je zařazení miniházené do koncepce vyučování na prvním stupni základních škol v Liberci.

Dílčí cíle:

1. Vytvořit pravidelnou soutěž v miniházené pro první stupeň ZŠ.
2. Připravit základní metodické materiály pro učitele ZŠ.

2 Tělovýchova a sport na prvním stupni základních škol

V této teoretické části bakalářské práce budeme zkoumat systém tělesné výchovy na prvním stupni základních škol v České republice. Popíšeme si osnovu běžné vyučovací hodiny tělesné výchovy. Dále se budeme zabývat antropomotorickým vývojem dětí mladšího školního věku, které na první stupeň základní školy spadají. A v poslední části této kapitoly se zamyslíme nad budoucností a možnostmi tělesné výchovy u nás a nad možnostmi zařazování pohybových her do běžné hodiny tělesné výchovy.

2.1 Tělesná výchova na základních školách a její hlavní cíle

Hodiny tělesné výchovy jsou pro mnoho dětí – žáků prvním seznámením s organizovanou sportovní činností v jejich životě. Nástup na začátku hodiny, rozvíčka, jednoduché hry s jasně stanovenými pravidly, nutnost spolupráce a respektování kolektivu. To je pro většinu dětí něco nového. V mateřské škole se jistě setkaly s různými pohybovými aktivitami, ale tělesná výchova ve škole je mnohem více řízená. Bohužel bývá pravdou, že pro spoustu dětí je tato organizovaná pohybová činnost také poslední v jejich životě. Počítačové hry nebo televize jsou pro mnoho dětí atraktivnější, než pravidelná pohybová aktivita. Tento fakt se stává v poslední době opravdu velkým problémem pro mladou generaci. Lákadel, jak se zabavit jinak než pohybovou aktivitou, mají děti v dnešní době velkou spoustu. Proto by se propagace a nutnost pohybu dětí měly stát důležitou součástí jak školní výchovy, tak i propagací sportu od rodičů a společnosti vůbec.

Dotace hodin tělesné výchovy bývá na všech školách stejná, pokud se nejedná o speciální sportovní školy, dvě vyučovací hodiny týdně. Je nejspíše nad rámec této bakalářské práce polemizovat nad tím, jestli jsou dvě hodiny pohybu týdně pro takto malé děti dostačující... Další možnosti sportování by měly děti vyhledávat v mimoškolních aktivitách s pomocí rodičů. Naštěstí existuje v dnešní době velké množství sportovních klubů, spolků nebo i zájmových kroužků při školách, které se cíleně věnují pohybovým aktivitám velmi rozmanitých druhů.

V oblasti školní tělesné výchovy je záměrem kultivace osobnosti směřující k principu zdravotně orientované zdatnosti. Ten je třeba rozvíjet nejen u žáků pohybově aktivních, ale jeho zásady je vhodné formovat i u všech ostatních žáků, pro které tělesná výchova není zpravidla středem zájmu. (ŠKOP a ŽUMÁROVÁ, 2000).

Ve školní tělesné výchově není tak velký prostor, aby se děti dokázaly projít mnoha sportovními činnostmi. A to hned z několika důvodů – velké individuální rozdíly mezi žáky, časová náročnost, nezkušenost učitelů a další.

„Cílem školní tělesné výchovy je stimulovat a v souladu s vývojovými zákonitostmi i individuálními zvláštnostmi rozvíjet: biopsychosociálně účinný celoživotní pohybový režim, zdravotní prevenci, pohybové schopnosti, dovednosti a vědomosti, osobní vlastnosti a pozitivní postoje žáků k pohybové činnosti“ uvádí RYCHETSKÝ (2000, s. 33).

Z těchto názorů vyplývá jednoznačný závěr. Školní tělesná výchova má za úkol seznámit žáky s organizovanou pohybovou aktivitou, pomoci jim k osvojení základních pohybových schopností a dovedností a vést je k potřebě dalšího mimoškolního sportování.

2.2 Organizace vyučovací hodiny tělesné výchovy

Vyučovací hodina tělesné výchovy se nápaditě podobá organizační struktuře sportovního tréninku s tím rozdílem, že činnosti v ní prováděné jsou více obecné, pestřejší a hlavně jde o kratší časový úsek. Dalším velkým rozdílem oproti sportovnímu tréninku je relativně menší náročnost kvůli pestrosti úrovní cvičících dětí. Nicméně během 45 minut děti prochází stejnými částmi struktury tréninku jako sportovci.

Většina organizačních struktur vypadá velmi podobně. Například takto: (ŠKOP a ŽUMÁROVÁ, 2000)

Úvodní část – trvá asi 5 – 7 minut, má za úkol seznámit žáky s činnostmi, které budou provádět během hodiny a stanovit cíl hodiny. Ten je pro děti možná neatraktivní, ale stejně jako ve školních lavicích, kde se cíleně učí látku, i na hodinách tělocviku musí být přesně stanovený cíl. Dále sem patří zahřátí organismu na provozní teplotu. K tomuto účelu se mohou použít různé honičky, běhání kolem tělocvičny nebo jednoduché hry. Během této části hodiny by se děti měly „vyřadit“, aby byly schopné vnímat hlavní náplň hodiny a mohly se s co největší pozorností věnovat hlavní části hodiny, kde si budou osvojovat nové pohybové dovednosti.

Průpravná část – trvá asi 5 – 10 minut, zde se cvičenci protahují (především posturální svaly) a zároveň se zařazuje několik cviků posilovacích na svaly fyzické. Při této činnosti musí mít žáci kolem sebe dostatek místa a soustředit se na cvičení. Je zde důležité dohlížet na správné provádění cviků a na klid při této činnosti. Jakmile se děti příliš baví a nevěnují se rozcvičení naplno, toto ztrácí svůj smysl.

Hlavní část – trvá asi 20 – 30 minut, úkolem je seznámit žáky s novými pohybovými dovednostmi, procvičovat již známé dovednosti, přispívat k rozvoji základních pohybových dovedností a vhodně k tomu využívat hry a soutěže. Obsah této části hodiny se samozřejmě musí přizpůsobit velikosti tělocvičny nebo hřiště, vybavení, náradí a náčiní, počtu dětí atd. Musíme také přihlídnout k tomu, že děti dlouho neudrží pozornost u jedné činnosti. Proto je nutné aktivity během hodiny měnit, případně je prokládat krátkými hrami na odreagování.

Závěrečná část – trvá asi 3 – 5 minut, zde můžeme zařadit uvolňovací hru na konec, strečink nebo doplňkové posilování při nižší zátěži. Zároveň je na konci hodiny nutné zhodnotit průběh hodiny, zopakovat nové dovednosti a zakončit hodinu. Je možné také děti motivovat ke zkoušení nově získaných dovedností v jejich volném čase a sdělit jim, co bude naplní příští hodiny tělesné výchovy.

2.3 Antropomotorická charakteristika dětí mladšího školního věku

Mladší školní věk odpovídá podle školní docházky prvnímu stupni základní školy. Škola znamená značný zásah do dosud hravého způsobu života. „Dítě je intelektuálně vyvinuto pro požadavky školy, touží po pohybu a ochotně se podrobuje autoritě.“ uvádí ČELIKOVSKÝ a kol. (1979, s. 25). „Všeobecně se toto období označuje jako Zlatý věk lidské motoriky“ konstatuje KOHOUTEK a kol. (2005, s. 17).

Děti v tomto věku mají obrovskou potřebu pohybu a zároveň největší předpoklady k tomu, aby se naučily nové dovednosti. Většinou stačí dokonalá ukázka nového pohybu a děti jsou schopny na několik pokusů pohyb provést. (PERIČ, 2004)

„Školní dětství je považováno za senzibilní období pro rozvoj celého komplexu obratnostních schopností, díky kterým se také zlepšuje průběh pohybu. Objem spontánní pohybové aktivity je u těchto dětí obrovský, i když velkou část dne tráví děti ve škole. Tento deficit děti dohání při mimoškolních aktivitách“ uvádí MĚKOTA a kol. (1988, s. 32).

„Rozdíly mezi chlapci a dívkami se postupně zvětšují, chlapci téměř ve všech činnostech dosahují lepších výsledků než dívky“ konstatuje ČELIKOVSKÝ a kol. (1979, s. 26). „V důsledku zdokonalování mechanismů řízení a souvislých přírůstků svalové síly je organismus schopen vykonávat pohyby rychleji a přesněji; zlepšuje se koordinace všech pohybů celého těla a prudce se rozvíjí rychlost pohybů ruky.“ uvádí KOHOUTEK a kol. (2005, s. 18).

Tělesný vývoj probíhá pozvolna a rovnoměrně s přírůstkem tělesné výšky 5 – 6 cm za rok. S ohledem na dřívější nástup dospívání předstihují dívky chlapce ve výšce i v hmotnosti na konci tohoto období. (MĚKOTA a kol., 1988).

Co se týče psychického vývoje, děti chápou jednoduše pojmy, na které si mohou „sáhnout“, představují něco konkrétního. Těžko se dětem vysvětlují abstraktní pojmy. Děti bývají impulzivní, často se mění jejich nálada – radost a smutek, nadšení a nuda. Děti dále nedokáží udržet dlouho koncentraci, nedokáží sledovat dlouhodobé cíle, např. ve sportovní přípravě. (PERIČ, 2004).

2.4 Zařazení pohybových her do školní tělesné výchovy

„V didaktickém procesu rozlišujeme dva stěžejní okruhy realizace pohybových her: *utkání* (základní způsob realizace sportovní hry) a *tréninkový proces* (vytváření podmínek pro učení sportovní hry)“ uvádí VELENSKÝ a kol.(2005, s. 9)

Druhů pohybových her můžeme najít desítky a stovky. Můžeme je rozdělovat na hry zaměřené na rychlost, vytrvalost, sílu, koordinaci; dále pak na hry venkovní nebo vnitřní, míčové nebo s jinými pomůckami atd. Pro děti je to příjemné zpestření jak tréninku, tak hodiny tělesné výchovy. Pokud je hra správně vybraná a prováděná, může zastoupit řadu činností a nácviků, které bychom museli trénovat a cvičit velmi nudným postupem. Této problematice se budeme ještě podrobněji věnovat v další části bakalářské práce.

2.5 Současné problémy a budoucnost tělesné výchovy

V následující kapitole vycházím z článku v odborném časopise Tělesná výchova a sport mládeže: (SEMIGINOVSKÝ, 2007)

V posledních několika letech začíná být celosvětový problém epidemie obezity. Jak u dospělých, ale bohužel i u dětí. S příchodem nových možností multimediální zábavy pro děti, jako jsou počítače, herní konzole a televize, přestávají mít děti zájem o pohybové aktivity. Velkou pomocí by dětem měli být rodiče, někteří se ovšem s „nesportováním“ svého dítěte lehce spokojí. A právě roli propagátora pohybu by mohl ztvárnit učitel tělesné výchovy. Jelikož má pro děti podobnou autoritu jako rodič, nemusí pro něj být takový problém přimět žáky ke sportu. Zároveň učitel může ovlivnit do jisté míry stravovací návyky dětí, doporučit jim kdy a co jíst atd. Učitel by mohl v budoucnu fungovat jako „poradce“ pro životní styl dětí.

Dalším problémem stávající tělesné výchovy je orientace na výkonnostní kritéria. U podprůměrných žáků mohou mít tato kritéria velmi špatný dopad. Pokud nesplní nějaký

zadaný úkol, vede to k další demotivaci k pohybové aktivitě a vyhýbání se školní tělesné výchově. A takové dítě se v budoucnu bude jen těžko dostávat k mimoškolní pohybové aktivitě, protože pohyb pro něj bude spojen se stresem.

Budoucností školní tělesné výchovy by mohlo být motivování slabších jedinců k jejich lepším výkonům. Nejhorší, co může učitel udělat, je srovnávání dětí mezi sebou a zesměšňování méně zdatných jedinců, že něco oproti jiným nedokážou. Naopak hledání takových aktivit pro méně šikovné žáky, které pro ně budou lehce zvládnutelné a proveditelné. Možností řešení by také mohlo být částečné přepracování hodnocení sportovních výkonů. Na disciplíny jako je běh, hod nebo šplh jsou pevně stanoveny tabulkové výkony pro stanovení známky z tělesné výchovy. Možnou změnou by mohlo být hodnocení zlepšení mezi jednotlivými obdobími nebo ocenění snahy.

Rozhodně by se ale ze školní tělesné výchovy měla stát část vyučovacího procesu, která bude pro děti příjemná a povzbudí je k hledání dalších mimoškolních pohybových aktivit.

3 Propagace miniházené na základních školách

V této části práce se budeme podrobněji zabývat zjednodušenou házenou, tzv. miniházenou a jejím využitím při tělesné výchově na prvním stupni základních škol. Ve stručnosti se podíváme na pravidla této hry, seznámíme se s projektem Školních lig a jeho podporou ze strany Českého svazu házené a na závěr se podíváme na propagaci a realizaci projektů spojených s miniházenou v Evropě.

3.1 Co je miniházená

Většina z nás nejspíše zná klasickou míčovou hru – házenou. Hraje se na velkém hřišti, šest hráčů v poli z každého týmu a brankaři. Kdo vstřelí více branek, je vítěz. Tato hra je zároveň velmi tvrdá, ale hlavně pro malé děti je hřiště o rozměrech 40 x 20 metrů velmi velké a nepřehledné. Z obrany do útoku je to vzdálenost asi 30 metrů, což je pro začínající hráče často dlouhá vzdálenost, na které ztrácejí míč technickými chybami.

Proto se již několik let praktikuje pro malé házenkáře francouzský model – Minihandball. Je to v podstatě zmenšená házená. Hřiště má rozměry cca 22 x 14 metrů, branky jsou menší a hraje se speciálním gumovým míčem, kterým si děti nemohou způsobit zranění. Zároveň je pro děti hřiště přehlednější. Celá hra se tímto zrychlí, střílí se mnohem více gólů a tím se miniházená stává pro začínající sportovce velmi atraktivní. Rovněž pravidla jsou k miniházenkářům velkorysejší. Dovolují některé přestupky, kterých se starší a zkušenější hráči už nesmí dopouštět. Praktickými zkušenostmi se zjistilo, že tento systém hry je pro děti velmi přínosný a zábavný. A to je také hlavní cíl miniházené. Děti se u hry musí bavit, mít radost ze hry a zároveň se přiučí i novým pohybovým dovednostem.

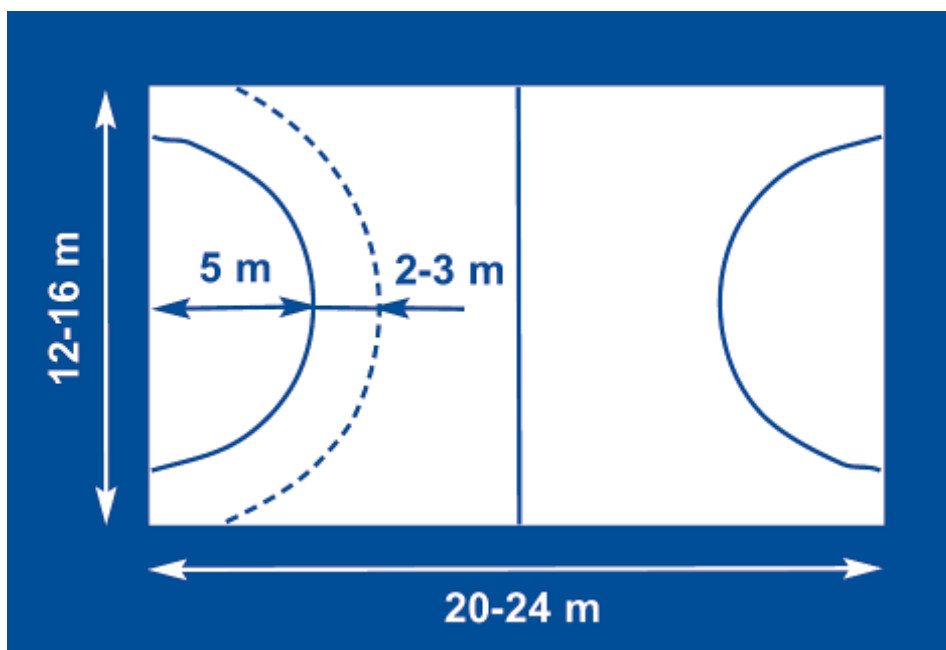
3.2 Pravidla miniházené

Níže uvedená pravidla čerpají z internetových stránek Českého svazu házené: www.chf.cz.

Pravidla níže popsaná mají sloužit všem zúčastněným pouze jako vzor možných řešení v daných podmínkách každé školní ligy. Možné úpravy po dohodě účastníků a šéfa ligy jsou samozřejmě možná.

I. Hřiště

Hřiště má rozměr 16x20 metrů. Podle velikosti tělocvičny jsou možné úpravy velikosti hřiště, ale nemělo by být užší než 13 metrů. Pokud je i tak menší, můžeme na hřišti snížit počet hráčů. Popřípadě můžeme hrát bez autů a stěny tělocvičny brát jako mantinely.

Obrázek č. 1 – Nákres hřiště na miniházenou

II. Brankoviště

Jako brankoviště můžeme většinou použít čáry na basketbalovém hřišti, tedy poloblouky kolem branky. Podle vyspělosti hráčů se může branka posouvat dopředu a dozadu od brankoviště. V brankovišti má pohyb povolen pouze brankař, žádný jiný hráč nesmí do brankoviště vstoupit. Čára brankoviště může být vedena také rovnoběžně s brankovou čarou ve vzdálenosti pěti metrů od ní a to po celé šířce hrací plochy.

III. Branka

Branka pro miniházenou by měla mít rozměr 240 x 170 cm.

Samozřejmě je možno použít menší nebo větší branky. Další možností je nakreslit branky na zdi, nebo dát ke zdi matraci, žíněnku nebo duchnu, prostě cokoli, do čeho se budou moci děti trefovat. Je možno použít branky menších rozměrů.

Obrázek č. 2 – Branka na miniházenou

IV. Hrací doba

Hrací doba je 2 x 10 minut s pětiminutovou přestávkou. Po domluvě lze hrát kratší nebo naopak delší čas podle podmínek, počtu družstev atd.

V. Míč

Oficiálním míčem je gumový míč značky **MOLTEN** (www.molten.cz) nebo míč určený pro miniházenou o rozměru (obvodu) 46-50 cm.

Obrázek č. 3 – Míč na miniházenou

VI. Družstvo

Družstvo se skládá z libovolného počtu hráčů nebo hráček. Hraje se pouze se čtyřmi hráči v poli a s brankářem. Nejmenší počet hráčů družstva je 5 (4 + 1, tak je také školní liga někdy nazývána jako liga 4+1) a nejvíce 10. Při větším počtu hráčů děti spíše sedí na střídačce, než hrají na hřišti. Děvčata a chlapci mohou hrát společně.

Brankář nemusí mít oblečení odlišné od svých spoluhráčů v poli. Může se pravidelně zapojovat do útoku svého družstva, aby vypomohl coby neobsazený hráč při přihrávkách.

VII. Hraní s míčem

Je povolen pouze jednoúderový driblink, přičemž za jednoúderový. Doporučujeme ale velkorysost v posuzování vícenásobného driblinku, hlavně vzhledem k hráčské vyspělosti a věku dětí. Pokud bychom byli naprosto důslední v posuzování, děti by si téměř nezahrály.

Stejně tak další pravidlo, které se týká pohybu s míčem. Jsou povoleny pouze tři kroky, ale tolerování dalších kroků je často nutné. Zároveň se ale dětem musí připomenout, že mohou udělat pouze kroky tři.

VIII. Chování se k soupeři

Běžný faul vedený úmyslem získat míč nebo zastavit protihráče se posuzuje volným hodem – rozehrání míče družstvem, které bylo faulováno. Ostatní hrubé fauly, vedené úmyslem zastavit protihráče hlavně při střelbě nebo nesportovní chování, se trestají trestným hodem z čáry brankoviště a vyloučením hráče. Vyloučený hráč musí být ale okamžitě nahrazen jiným spoluhráčem a do hry se může vrátit nejdříve za jednu minutu. Za technické chyby (např. porušení pravidla o krocích) následuje volný hod z místa přestupku.

IX. Provádění hodů

Při jakémkoliv rozehrávání míče musí být hráči soupeře od hráče s míčem alespoň dva metry vzdáleni. Rozehrání volného hodu se děje v přibližně dvou metrové vzdálenosti od čáry brankoviště v případě, že k porušení pravidel došlo na brankovišti, ostatní volné hody se rozehrávají z místa přestupku, hráč nesmí rozehrát z chůze či běhu, pouze ze stoje. Trestný hod se provádí od čáry brankoviště na branku soupeře.

X. Dosažení gólu

Gól platí, je-li celým objemem za brankovou čarou v brance.

3.3 Co je školní liga miniházené

Školní liga je dlouhodobou soutěží základních škol v házené se zjednodušenými pravidly – miniházené. Hlavním iniciátorem školní ligy je Český svaz házené prostřednictvím Komise mládeže. Dále na celém projektu spolupracují oblastní svazy házené, Asociace školních sportovních klubů, jednotlivé oddíly a samozřejmě školy.

Jedná se o pravidelnou soutěž družstev základních škol. Každá škola zúčastněná v lize vysílá na každý turnaj dvě družstva. Jedno je složeno ze žáků 2. a 3. tříd a druhé ze žáků 4. a 5. tříd. Počty zúčastněných škol jsou pouze na organizátorech, stejně jako rozpis a organizace turnajů. Jde hlavně o zpestření a zábavu dětí. Další velký význam má školní liga na propagaci házené dětem, pomáhá jako náborová akce a mohou na ni navazovat další sportovní, ale i společenské akce pro děti, učitele, rodiče i funkcionáře házenkářských klubů.

3.3.1 Oddílový garant

Každá školní liga musí mít svého oddílového garanta. Je to házenkářský sportovní klub sdružený v Českém svazu házené. Jelikož všechny oddíly mají zkušenosti s pořádáním turnajů, do školní ligy vkládají svoje „know-how“ a pomáhají tak rozvoji školní ligy. Podporují turnaje organizačně, personálně (pořadatelé a rozhodčí) a někdy poskytují též prostory a vybavení pro konání turnajů. Klub zároveň do projektu často zapojuje i svoje odchovance, kteří mohou působit jako rozhodčí, zapisovatelé nebo pomocní trenéři pro školní družstva. Velká výhoda klubu při pořádání školní ligy je, že funguje nepřímě jako náborová akce. Děti se přirozeně zúčastní turnaje, hrají házenou a velmi často samy projeví zájem stát se členem házenkářského oddílu a hrát házenou „doopravdy“.

3.3.2 Školní trenér

Tento člověk může být prakticky kdokoli. Nejčastěji je jím samozřejmě učitel nebo učitelka tělesné výchovy na prvním stupni základní školy. Školní trenér ale může být i funkcionář házenkářského klubu, nadšený rodič atd. Jeho hlavním úkolem je koordinace miniházené na škole. Dává dohromady družstva na turnaje, propaguje miniházenou mezi svými kolegy a komunikuje s oddílovým garantem fungování školní ligy. Tato práce je samozřejmě něco navíc, takže Český svaz házené každoročně finančně odměňuje trenéry za jejich úsilí během roku.

3.3.3 Vedoucí školní ligy

Tento člověk je nejdůležitější článek každé školní ligy. Zodpovídá za organizaci turnajů, komunikuje se školami a školními trenéry, připravuje rozpisy soutěže a vůbec zajišťuje chod celé ligy. Šéf ligy většinou bývá z klubu, který je pro ligu oddílovým garantem. Měl by mít zkušenosti s organizováním turnajů, musí to být člověk starší osmnácti let a je jmenován na návrh zakládajících škol. V jeho kompetenci je stanovení pravidel soutěže. Jaká

bude hrací doba, kdy se turnaje budou hrát, kolik se jich zúčastní škol atd. Samozřejmě mu za tuto propagaci házené také náleží finanční odměna, která se vyplácí po skončení soutěžního ročníku.

3.4 Ukázková hodina pro základní školu

Tento způsob prezentace se ukázal jako nejúspěšnější představení miniházené na školách. Jednoduše spočívá v tom, že trenér házené přijde na běžnou hodinu tělesné výchovy a s dětmi, které běžně cvičí, trénuje různé pohybové hry a na závěr hrají i miniházenou. Ukázková hodina v sobě skrývá několik výhod najednou.

1. Děti si miniházenou vyzkouší na vlastní kůži, nikdo jim ji jenom nepředvádí jako divákům.
2. V tělocvičně může být najednou přítomno více učitelů, zvláště pokud se hodina realizuje před nebo po vyučování. Efektivita se pak násobí, protože trenér nemusí chodit na několik hodin za sebou.
3. Učitelé se v klidu jen dívají a studují materiály o miniházené, zatímco trenér se stará o děti. Učitelé tak mají možnost vidět metodicky trochu jiný postup, než při tradiční hodině tělesné výchovy.
4. Pro děti je přítomnost trenéra povzbuzením pro větší soustředění a snahu a zároveň zpestřením, protože namísto běžného učitele s nimi cvičí v jejich očích „profesionální trenér“.

Většina učitelů po ukázkové hodině zjistí, že miniházená je hra s velmi jednoduchými pravidly, kterou mohou bez problémů hrát při hodinách. Často si učitelé přejí další ukázkové hodiny, aby se přiučili novým metodám a postupům.

3.5 Podpora školní ligy z Českého svazu házené

Školní liga je projekt, který vznikl na půdě Českého svazu házené. Zároveň ji hned několika způsoby podporuje:

1. Materiální podpora – Škola, která se do projektu zapojí, získá od ČSH gumové míče, speciálně určené pro kategorii minižactva. Dále pak obdrží bulletiny „Miniházená ve škole“, kde jsou základní metodické postupy pro trénování miniházené ve školních podmínkách. Dále je možné za podpory sponzorů zajistit speciální branky, jejichž nákup je koordinován Českým svazem házené.
2. Finanční podpora – Školní trenér, který je do projektu zapojen, dostává na konci školního roku odměnu za práci navíc. Dále je ze svazového rozpočtu odměněn také šéf

školní ligy. Tato motivace je velmi šikovně zvolená, jelikož peníze jsou dobrým lákadlem pro práci navíc.

3. Informace – Po dohodě s Komisí mládeže ČSH je možné uspořádat seminář pro učitele, speciální ukázkovou hodinu za účasti lektora Komise mládeže, případně je možná další informační podpora od svazu.

3.6 Miniházená ve škole – Pohled do Evropy

V následující kapitole se podíváme, jak se v evropských zemích házená propaguje na školách, jaké metodické postupy na proniknutí s házenou do škol doporučuje Evropská házenkářská federace (EHF) a další zajímavé poznatky. V celé kapitole jsem čerpal z článku Ithzaka Teomim-Frenkela, lektora Evropské házenkářské federace. Internetový zdroj tohoto článku je v seznamu literatury na konci bakalářské práce.

Házená zápasí na celém světě o popularitu s ostatními míčovými hrami, jako je fotbal, basketbal nebo volejbal. S fotbalem se žádná jiná míčová hra nemůže srovnávat, jeho popularita a rozšíření je neoddiskutovatelné.

Výběr sportovní činnosti u dětí začíná většinou nástupem do školy, což bývá ve všech evropských zemích okolo šestého roku života. Zde děti získávají zkušenosti, znalosti a zároveň si většinou vytvářejí vztah ke sportu, kterému se budou často věnovat celý život.

Proto je pro házenou velmi důležité, aby pronikala na školní půdu formou miniházené. Tato hra se jednoduše zařadí po bok fotbalu nebo basketbalu a dětem se tak nabízí možnost vyzkoušet a později aktivně provozovat tento sport. Tento přístup je v různých zemích odlišný. V severských zemích je házená sportem číslo dvě hned po fotbale, zde je házená mnohem více populární, než basketbal nebo volejbal.

Naopak ve středomořských zemích je házená až po basketbalu, ale má zde celkem silnou pozici. Velkou nevýhodou házené je nutnost přesných podmínek pro její hru. Těžko si házenou zahrajeme na nerozměrovém hřišti, branku nepostavíme ze dvou kamenů jako při fotbale a potřebujeme zároveň přesný počet hráčů.

Právě díky této náročnosti na podmínky je nutno s miniházenou proniknout na základní školy, kde ji děti mohou poznat. Evropská házenkářská federace má na toto proniknutí několik návodů, které ve stručnosti popíšeme.

Učitelé

Ze zkušeností mnoha seminářů i praktických poznatků je pro všechny učitele největší finanční motivace. Pokud učitel není aktivní člen házenkářského klubu, který s dětmi házenou trénuje, je velmi těžké najít pro učitele motivaci, aby se házené věnoval. Zvláště pokud je fanouškem jiného sportu. Takže největší motivací je finanční zainteresování. Další dobrou radou je pomocná ruka místní házenkářské federace a přímá pomoc učitelům, spolupráce s házenkářskými kluby. Semináře a školení jsou pro učitele také zajímavé. Ale co je v Evropě velkým rozdílem oproti České republice je tato metoda. Studenti pedagogických fakult jsou s podporou házenkářských federací cíleně vedeni k metodice házené, kterou pak provozují na školách, často spolupracují na náborových akcích místních házenkářských klubů a jsou na tom finančně zainteresováni. Zároveň je to dobrý tah i proto, že učitelé jsou mladí, nemají velké zkušenosti, a proto nemusí měnit svoje zvyky při vyučování tělocviku.

Tréninkové tábory

Tato metoda je velmi osvědčená například ve Francii. Několikadenní tréninkové tábory, kde se děti nesoustředí pouze na házenou, ale i na jiné sporty jsou velmi oblíbené i v několika ročních termínech. Pro tyto akce lze využít nejen letní prázdniny, ale i Velikonoce, nebo uspořádat pouze víkendový kurs. Pro děti je vždy zábavné a atraktivní strávit několik dní mimo domov a bavit se s kamarády a spoluhráči.

Tyto akce bývají organizovány sportovními kluby, školami, místními házenkářskými federacemi a mladými učiteli, kteří na vysoké škole měli házenou jako studijní předmět, jak jsme se zmiňovali dříve.

Ještě jeden příklad mimo Evropu. V Izraeli je například velkou tradicí pořádat tyto kempy o Velikonocích, kde se na Riviéru sjíždějí stovky dětí, aby se utkaly mezi sebou v miniházené.

Rodiče

Pro rodiče na celém světě je velmi důležité, aby volný čas jejich dětí byl efektivně využit, aby se odpoledne netoulaly po ulicích. Proto je dobré na rodiče apelovat přes školy, reklamní kampaně nebo i při příležitosti televizních přenosů, že házená může jejich dětem poskytnout efektivní využití jejich času, naučit je spoustu nových věcí a získat životní řád a styl.

Pomoc školám

Tento model částečně využíváme i v našem projektu Libereckých školních lig miniházené. Jedná se o cílenou domluvu sportovního klubu, kde se hraje házená a vybrané školy, která s námi bude spolupracovat. Trenéři z házenkářského klubu pravidelně docházejí na hodiny tělocviku, ukazují učitelům, jak s dětmi házenou trénovat. Zároveň si přímo mohou vybrat šikovné žáky, které osloví a přivedou do klubu jako nového svěřence. Tento způsob se osvědčil i nám v Liberci, kde tyto ukázkové hodiny fungují nejen jako nenásilný náborový prvek, ale zároveň jako propagace a osvěta o házené.

Další součástí pomoci školám je samozřejmě materiální vybavení, jako jsou míče, branky, rozlišovákы atd. Mimo materiální pomoci je důležité také metodické zajištění a výukové materiály.

Televize a asistence EHF (Evropské házenkářské federace)

Snahou EHF je dostávat házenou do televizního vysílání nejvíce, jak to jde. Propagace atraktivních utkání Ligy mistrů nebo vrcholných evropských soutěží u dětí může být také dobrá cesta, jak je přimět k pocitu nutnosti vyzkoušet házenou na vlastní kůži. Jakmile dítě něco vidí v televizi, má mnohem větší motivaci k vyzkoušení této činnosti.

4 Využití sportovních her v projektu Školní liga miniházené

Tato kapitola se bude jen okrajově věnovat přípravě metodických materiálů, které jsou k dispozici učitelům na těch základních školách, které spolupracují na projektu Školní liga miniházené. Budeme se zde věnovat základnímu rozdělení pohybových her a aktivit, jejich aplikací na házenkářské dovednosti. Samotná ukázka těchto cvičení je součástí příloh bakalářské práce.

4.1 Pojetí sportovní hry

Sportovní hra se výrazně odlišuje od jiných sportovních činností. Konečným cílem poznání jejích obecných a podstatných vlastností je vytvoření takového pojetí sportovní hry, které by odpovídalo objektivní skutečnosti a bylo východiskem:

- a) pochopení svébytného potenciálu pedagogické účinnosti sportovní hry
- b) kategoriálního rozlišení individuálního a týmového herního výkonu
- c) tvorby odpovídajících podmínek rozvoje a kultivace individuálního a týmového herního výkonu (DOBŘÝ, 1988)

4.2 Metodicko-organizační formy

Rozdělení různých cvičení a pohybových her podle metodicko-organizačních forem (MOF) má velký význam. Během nácviku určité sportovní hry, tedy i miniházené, je důležité dodržovat postup nácviku jednotlivých činností od těch nejjednodušších až po ty nejsložitější. Z tohoto principu by měl vycházet nejen tréninkový proces ve sportu, ale i nácvik nové hry během hodin tělesné výchovy ve škole.

4.2.1 Rozdělení metodicko-organizačních forem

V následujícím rozdělení vycházíme z publikace „Průpravné hry“ (VELENSKÝ a kol., 2005)

Základním kritériem pro rozdělení jednotlivých MOF se stává jednak stupeň proměnlivosti herně situačních faktorů, jednak přítomnost či nepřítomnost soupeře. Na základě toho můžeme určit:

1. průpravná cvičení

- a) *1. typu* – realizace činnosti v relativně stálých podmínkách bez soupeře (žák se může plně koncentrovat na prováděný cvik)
- b) *2. typu* – realizace činnosti v proměnlivých podmínkách bez soupeře (žák se musí soustředit na více podnětů najednou)

2. herní cvičení

- a) *1. typu* – realizace činnosti v relativně stálých podmínkách a se soupeřem, stálost podmínek je relativně zaručena limitovaným výkonem soupeře nebo obou účastníků (plná koncentrace žáků na prováděný úkol, ale vnímají přítomnost soupeře)
- b) *2. typu* – realizace činnosti v proměnlivých podmínkách a se soupeřem (situace velmi podobná jako v utkání, ovšem limitovaná přesným zahájením a ukončením nácviku)

- 3. **průpravné hry** – realizace činností v požadavcích souvislého a proměnlivého herního děje s plně aktivním výkonem soupeřů, určení pravidel a počítání bodů (zde se jedná již o aktivní sportovní výkon v podmínkách sportovní hry)

4.2.2 Aplikace metodicko – organizačních forem v miniházené

V této kapitole rozdělujeme různé házenkářské dovednosti a činnosti do jednotlivých skupin MOF. Částečně vycházíme i z publikace: „Průpravné hry“ (VELENSKÝ a kol., 2005).

1. průpravná cvičení

- a. *1. typu* – Do této kategorie patří všechny činnosti bez přítomnosti soupeře a za stálých podmínek. Spadají sem tedy veškeré závody, štafety, dosahování met různými způsoby – běh, dribling, točení s míčem kolem těla,... Dále sem patří různé způsoby vedení míče jednotlivci, přihrávky ve dvojicích na počet atd.
- b. *2. typu* – Tento typ cvičení je velmi podobný jako předcházející, ale žákům se ztíží podmínky přítomností různých překážek, které musí žáci vnímat a soustředit se nejen na pohybovou aktivitu, ale i na překonání překážek.

2. herní cvičení

- a. *1. typu* – Pro naše házenkářské účely sem můžeme zařadit jednoduché hry, kde je část dětí omezena pravidly, které musí dodržovat. Naopak ostatní se mohou pohybovat bez omezení a například utíkat ostatním dětem. Patří sem

jednoduché honičky na rozběhání, kde jsou děti sice soupeři, ale nejde o vítězství.

- b. 2. *typu* – Zde se již jedná o náročnější cvičení. Mají přesně stanovená pravidla a herní dobu, jsou zde již soupeři, podmínky během hry se mění a většinou má hra vítěze. Například štafety, soutěže družstev, atd.

- 3. **průpravné hry** – Tyto hry se už velmi podobají miniházené, mají jednoznačná pravidla a herní dobu. Pro házenou je to např. deskovaná, rugby a další.

4.3 Výběr vhodných pohybových her pro miniházenou

Předchozí kapitoly jsme využili k přípravě základních metodických materiálů pro učitele. Ty vznikaly a vznikají postupně. Při založení Libereckých školních lig miniházené (o té bude řeč později) vznikly jednoduché materiály, které však nebyly dostačující. Zároveň existoval bulletin, který vydal Český svaz házené prostřednictvím Komise mládeže. Ale ani v tomto materiálu nebylo vše. A tak na začátku školního roku 2007/2008 se tyto dva materiály spojily v jeden a vznikl kvalitní bulletin, který sjednotil informace. Takže v něm jsou k dispozici informace o struktuře Školní ligy, metodice nácviku házenkářských dovedností, pohybové hry a další možnosti pro učitele. Částečná ukázka bulletinu je v přílohách bakalářské práce.

5 Liberecké školní ligy miniházené

V následující kapitole bakalářské práce podrobně rozebereme praktickou realizaci projektu „Školní liga“ v podmínkách jednoho města a jednoho sportovního klubu, v našem případě Liberec Handball. Postupně rozebereme všechny důležité součásti projektu „Liberecké školní ligy miniházené“. Začneme historií projektu, dále projekt podrobíme SWOT analýze a popíšeme systém soutěže. Dále se budeme zabývat finančním krytím projektu, rámcovým a skutečným rozpočtem a plány rozpočtu pro příští ročníky. Na závěr se podíváme do budoucnosti, kam se projekt může rozšiřovat a co v budoucnu může svým účastníkům nabídnout.

5.1 Historie projektu

Projekt „Liberecké školní ligy miniházené“ začal vznikat v létě 2006. Na Konferenci mládeže Českého svazu házené v Tišnově byl projekt Školní ligy představen jako fungující forma náboru a propagace házené v základních školách. V té době jsme se v našem házenkářském klubu Liberec Handball rozhodli, že tento projekt vyzkoušíme aplikovat i v Liberci. Po několika konzultacích s předsedou komise mládeže ČSH jsme připravili přesnou koncepci rozvoje tohoto projektu v libereckých podmínkách. Ta se dá shrnout do několika bodů, které jsme postupně realizovali:

1. Prezentace házené a klubu Liberec Handball v libereckých školách

K tomuto účelu jsme zvolili trochu netradiční způsob propagace. Každé dítě na prvním stupni základní školy v Liberci mělo první školní den na lavici „házenkářské pexeso“. To obsahovalo fotografie, informace o klubu a o házené. Tímto jsme dosáhli toho, že většina dětí a rodičů v Liberci se alespoň dozvěděla, že házená v našem městě existuje.

2. Oslovení škol pro spolupráci

Pro bližší spolupráci jsme kontaktovali několik škol, které jsme chtěli do projektu zapojit. Během září jsme absolvovali řadu jednání na ředitelstvích škol a nakonec jsme vybrali osm škol, které do projektu zařadíme. I když byl zájem ze strany škol větší, první ročník jsme chtěli projekt vyzkoušet a více škol nezapojovat.

3. Ukázkové hodiny pro učitele a žáky

Po dohodě s řediteli nebo zástupci škol jsme na každé škole domluvili ukázkovou hodinu miniházené, na které jsme chtěli ukázat, že je miniházená ve škole realizovatelná a pro učitele jednoduchá. Během října jsme navštívili všechny školy a na běžných hodinách tělesné výchovy jsme místo učitelů s dětmi cvičili my, trenéři. Téměř bez výjimky se všechny ukázkové hodiny moc líbily a učitelé projevíli veliký

zájem o spolupráci. Tímto jsme vytvořili podmínky pro vznik pravidelné soutěže v miniházené pro základní školy. Vedení školy, učitelé i žáci byli miniházené nakloněni a již nám nic nebránilo začít s turnaji.

4. Seminář pro učitele tělesné výchovy na 1. stupni základních škol

Ve spolupráci s Komisí mládeže Českého svazu házené jsme uspořádali seminář pro učitele, který měl za cíl prohloubit znalosti o miniházené, poradit učitelům základní metodické postupy při trénování, seznámit je s fungováním klubu Liberec Handball a nastínit budoucnost spolupráce. Jako hlavní lektor přijal pozvání předseda Komise mládeže Mgr. Tomáš Černý. Velmi důležitou součástí semináře byla i praktická hodina tělesné výchovy, kde mohli učitelé vidět mnoho nových způsobů, jak vymýšlet nové pohybové aktivity pro žáky během hodin tělesné výchovy.

5. Turnaje 1. ročníku Liberecké školní ligy miniházené

První turnaj se konal 24. listopadu 2006 a účastnily se ho čtyři liberecké školy. Další následoval týden poté za účasti zbylých čtyř škol. Oba turnaje měly u učitelů i žáků velký úspěch a to nám dokázalo, že projekt bude úspěšný. Každá škola během prvního ročníku odehrála pět turnajů, z nichž poslední byl připraven pro všechny školy najednou, byl pojat jako finálový a rozlučkový s touto sezónou.

Takto tedy probíhala příprava prvního ročníku a jeho realizace. Tohoto ročníku se zúčastnilo cca 185 dětí, bylo odehráno 116 utkání. Všichni zúčastnění hodnotili ligu jako velmi příjemné zpestření školní výuky a novou formu házené přivítali jako novou atraktivní činnost při hodinách tělesné výchovy.

Začátky druhého ročníku už byly jednodušší. I když jsme se rozhodli pro rozšíření ligy o další 4 školy, věděli jsme už přesně, co dělat. Nové školy jsme tedy navštívili a seznámili s miniházenou stejně jako na začátku prvního ročníku. Dokonce jsme do projektu zařadili i dvě mimoliberecké školy z Chrástavy a Frýdlantu. Druhý ročník Libereckých školních lig rozebereme v další části práce.

Na konci prvního ročníku jsme také získali logo pro „Liberecké školní ligy miniházené“. To vzniklo asi jednou z nejlepších forem, jak mohlo. Vyhlásili jsme totiž soutěž pro zúčastněné děti, aby nakreslily logo naší společné soutěže. Sešlo se nám více jak šedesát namalovaných obrázků. Nakonec jsme vybrali jeden vítězný, autora jsme odměnili a logo nechali upravit v reklamní agentuře a výsledek vypadá takto:

Obrázek č. 4 – Logo Libereckých školních lig miniházené

5.2 SWOT analýza projektu

V této části bakalářské práce se pokusíme rozebrat projekt Liberecké školní ligy miniházené pomocí SWOT analýzy. Tato analýza projektů umožňuje zobrazit silné a slabé stránky projektu, dále pak příležitosti a hrozby pro projekt.

S – Strengths – silné stránky

W – Weaknesses – slabé stránky

O – Opportunities – příležitosti

T – Threats – hrozby

I. Strengths – Silné stránky projektu

Tato část analýzy má za úkol nalézt silné a stabilní části projektu, ze kterých by měl projekt vycházet a na kterých by měl stavět. V projektu Liberecké školní ligy miniházené je těchto prvků hned několik:

- velká základna dětí na prvním stupni základních škol
- ochota učitelů přistoupit na nové vyučovací metody a cvičení
- podpora projektu od LIBEREC HANDBALL a Českého svazu házené
- dostatečná kapacita personálního zajištění organizace projektu
- výborné sportovní zázemí na Základní škole Dobiášova
- finanční nenáročnost a stabilita rozpočtu

II. Weaknesses – Slabé stránky projektu

Tato část analýzy má za úkol odhalit slabiny projektu, které by mohly ohrozit jeho úspěšné fungování. Tyto prvky projektu by měly být eliminovány a potlačeny tak, aby nebránily úspěšnému fungování. Náš projekt příliš slabých stránek nemá, i když pár drobností můžeme také najít:

- kolize termínů s důležitými školními akcemi
- neochota některých ředitelů uvolňovat učitele na turnaje
- nedůsledná komunikace některých učitelů

III. Opportunities – Příležitosti projektu

Pro Liberecké školní ligy je nadosah hned několik dobrých příležitostí, jak celý projekt vylepšit a získat z něj ještě větší prospěch:

- náborová akce pro budoucí hráče klubu
- možnost bližší spolupráce se školami
- atraktivní projekt pro sponzory a partnery – možnost spolupráce
- možnost pořádání společenských a sportovních akcí nad rámec projektu

IV. Treaths – Hrozby projektu

Tento projekt nemá prakticky žádné hrozby z vnějšího prostředí. Nikdy jsme nezaznamenali ani náznaky toho, že by s projektem někdo nesouhlasil, nebo ho dokonce kritizoval. Pro děti je tato forma pohybové aktivity velmi zábavná, pro učitele je možnost spolupráce velmi atraktivní, finančně je projekt dobře zabezpečen, takže z vnějšího prostředí projektu nehrozí žádné nebezpečí.

5.3 Systém soutěže

Přihlášky do soutěže

Projektu Liberecké školní ligy miniházené se účastní školy, které v řádném termínu odevzdají přihlášku pořádajícímu klubu, tj. Liberec Handball a zároveň zašlou přihlášku na Český svaz házené, který celý projekt zaštiťuje a zčásti financuje. Obě přihlášky musí být potvrzeny ředitelstvím školy a školním trenérem.

Současný systém Libereckých školních lig je koncipován pro dvanáct účastníků, kteří jsou rozděleni do tří samostatných lig: „Jizerská liga“, „Ještědská liga“ a „Lužická liga“.

Účast na turnajích

Každá škola se účastní turnaje se dvěma družstvy. Jedno je složeno z žáků 2. a 3. tříd a druhé z žáků 4. a 5. tříd. Každé družstvo hraje na jednom hřišti a s ostatními školními družstvy, které se turnaje účastní.

V jednom školním družstvu může startovat minimálně pět a maximálně deset dětí.

Každá škola odehraje během roku čtyři turnaje a jeden závěrečný, finálový, kterého se zúčastní všechny školy najednou. Nejedná se o celkové umístění, hlavním cílem je setkání všech účastníků projektu najednou.

Za účast na turnajích se nevybírání žádné startovné.

Organizace turnajů

Turnaje se pořádají ve sportovní hale na Základní škole Dobiášova.

Zde jsou k dispozici tři hřiště na miniházenou, na dvou z nich se hrají turnajová utkání, zbývající slouží pro rozcvičování hráčů a doprovodné soutěže.

Rozhodčí na turnaje jsou zajišťováni z řad rozhodčích - elévů, kteří jsou členy klubu Liberec Handball. Jedná se o dorostence, kteří mají licenci na rozhodování miniházené. Tento prvek projektu je výchovný, protože přivede mladé dorostence k práci s dětmi. Mnozí z nich po zkušenosti ze Školní ligy přijdou na trénink dětí a pomáhají vychovávat nové házenkáře.

Pořadatele zajišťuje klub, zapisovatele a časoměřiče u stolků zajišťují školy.

5.4 Finanční zajištění projektu

V této podkapitole budeme řešit financování projektu Liberecké školní ligy miniházené. Jako u většiny projektů je finanční zajištění celé akce jednou z nejdůležitějších, možná i nejdůležitější faktor úspěšnosti. Jelikož se nám daří shánět sponzory na propagaci projektu a částečně se projekt hradí i z Českého svazu házené, nezbyvá na pořádající klub LIBEREC HANDBALL celý balík nákladů, ale je už ponížen. Nicméně i tak na něj musí klub vynakládat nemalé finanční prostředky, které čerpá z dotací, grantů a sponzorských darů.

5.4.1 Rozpočet projektu 2006/2007

Náklady projektu ve školním roce 2006/2007

1. Propagace

Položka	Počet	Cena za jednotku	Cena celkem
Pexeso	3000	10,-	30 000,-
<u>CELKEM</u>			<u>30 000,-</u>

2. Turnaje

Položka	Počet	Cena za jednotku	Cena celkem
Rozhodčí	4 rozhodčí	100,-	400,-
Ceny	8 balíčků	100,-	800,-
Pronájem haly	4 hodiny	350,-	1400,-
Celkem:		x 8 turnajů	2 600,-
<u>CELKEM</u>			<u>20 800,-</u>

3. Finálový turnaj

Položka	Počet	Cena za jednotku	Cena celkem
Rozhodčí	6 rozhodčí	100	600,-
Ceny	14 balíčků	100,-	1 400,-
<u>CELKEM</u>			<u>2 000,-</u>

4. Odměny účastníkům Libereckých školních lig miniházené

Položka	Počet	Cena za jednotku	Cena celkem
Šéf ligy	1 organizátor	6 000,-	6 000,-
Školní trenér	8 učitelů	1 500,-	12 000,-
<u>CELKEM</u>			<u>18 000,-</u>
NÁKLADY CELKEM			70 800,-

Příjmy projektu ve školním roce 2006/2007

1. Příjmy od sponzorů a partnerů

Položka	Počet	Cena za jednotku	Cena celkem
Pexeso	3000	10,-	30 000,-
<u>CELKEM</u>			<u>30 000,-</u>

2. Příjmy od Českého svazu házené

Položka	Počet	Cena za jednotku	Cena celkem
Šéf ligy	1 organizátor	6 000,-	6 000,-
Školní trenér	8 učitelů	1 500,-	12 000,-
<u>CELKEM</u>			<u>18 000,-</u>
<u>PŘÍJMY CELKEM</u>			<u>48 000,-</u>

Zbylou částku **22 800,-** klub Liberec Handball uhradil ze svých vlastních zdrojů, především ze sponzorských darů.

Pro klub je to ale i tak výhodná investice, protože Liberecké školní ligy miniházené fungují také jako dobrá náborová akce. Z tohoto ročníku přišlo do klubu celkem asi dvanáct nových hráčů. Obrovskou výhodou je, že nábor je dělán nenásilnou formou, děti, které mají o házenou zájem, se samy přihlásí. Nemusíme nikoho přemlouvat a nutit, aby si na trénink přišel vyzkoušet, jestli ho bude házená bavit.

5.4.2 Rámcový rozpočet projektu 2007/2008

Předpokládané náklady projektu v ročníku 2007/2008

1. Propagace

Položka	Počet	Cena za jednotku	Cena celkem
Rozvrh hodin	3200	3,50,-	11 200,-
Plachta	1	3000-	3 000,-
<u>CELKEM</u>			<u>14 200,-</u>

2. Turnaje

Položka	Počet	Cena za jednotku	Cena celkem
Rozhodčí	4 rozhodčí	150,-	600,-
Ceny	8 balíčků	100,-	800,-
Pronájem haly	4 hodiny	350,-	1400,-
Celkem:			2 800,-
			X 12 turnajů
<u>CELKEM</u>			<u>33 600,-</u>

3. Finálový turnaj

Položka	Počet	Cena za jednotku	Cena celkem
Rozhodčí	10 rozhodčí	150	1 500,-
Ceny	24 balíčků	100,-	2 400,-
<u>CELKEM</u>			<u>3 900,-</u>

4. Odměny účastníkům Libereckých školních lig miniházené

Položka	Počet	Cena za jednotku	Cena celkem
Šéf ligy	1 organizátor	9 000,-	9 000,-
Školní trenér	12 učitelů	1 500,-	18 000,-
<u>CELKEM</u>			<u>27 000,-</u>
<u>PŘEDPOLKAD NÁKLADŮ CELKEM</u>			<u>78 700,-</u>

Předpokládané příjmy projektu v ročníku 2007/2008

1. Příjmy od sponzorů a partnerů

Položka	Počet	Cena za jednotku	Cena celkem
Rozvrh hodin	3200	3,50,-	11 200,-
Plachta	1	3000-	3 000,-
<u>CELKEM</u>			<u>14 200,-</u>

2. Příjmy od Českého svazu házené

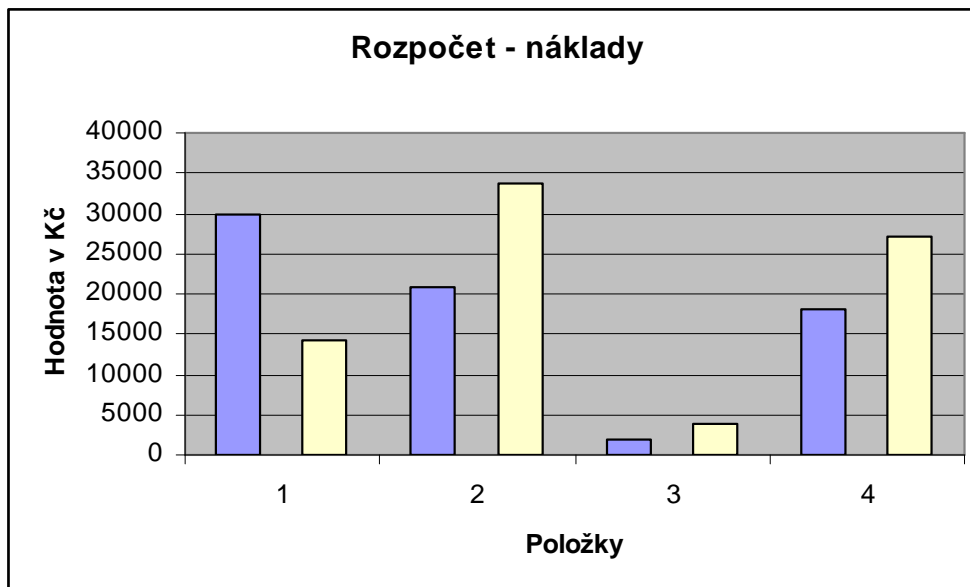
Položka	Počet	Cena za jednotku	Cena celkem
Šéf ligy	1 organizátor	9 000,-	9 000,-
Školní trenér	12 učitelů	1 500,-	18 000,-
<u>CELKEM</u>			<u>27 000,-</u>
<i>PŘEDPOLKAD PŘÍJMŮ CELKEM</i>			<i>41 200,-</i>

Zbylou částku **37 500,-** musí klub Liberec Handball uhradit ze svých vlastních zdrojů, opět nejvýraznější úhrada bude ze sponzorských darů.

Tato částka už je velmi výraznou v rozpočtu klubu. I když je tato akce dostačující pro náborovou činnost, ukazuje se, že potřeba vyhledání generálního partnera nebo jednotlivých sponzorů je akutní.

5.4.3 Srovnání nákladů a příjmů ročníků 2006/2007 a 2007/2008

V následujících grafech porovnáme náklady a příjmy projektu během prvního a druhého ročníku fungování. Nejprve se podíváme na skutečné náklady prvního ročníku (na grafu modrý sloupec) a předpokládané náklady druhého ročníku (bílý sloupec).

Graf č. 1 – Rozpočet – náklady

Číslo	Položka	2006/2007	2007/2008
1	Propagace	30000	14200
2	Turnaje	20800	33600
3	Finále	2000	3900
4	Odměny	18000	27000
CELKEM	NÁKLADY	70800	78700

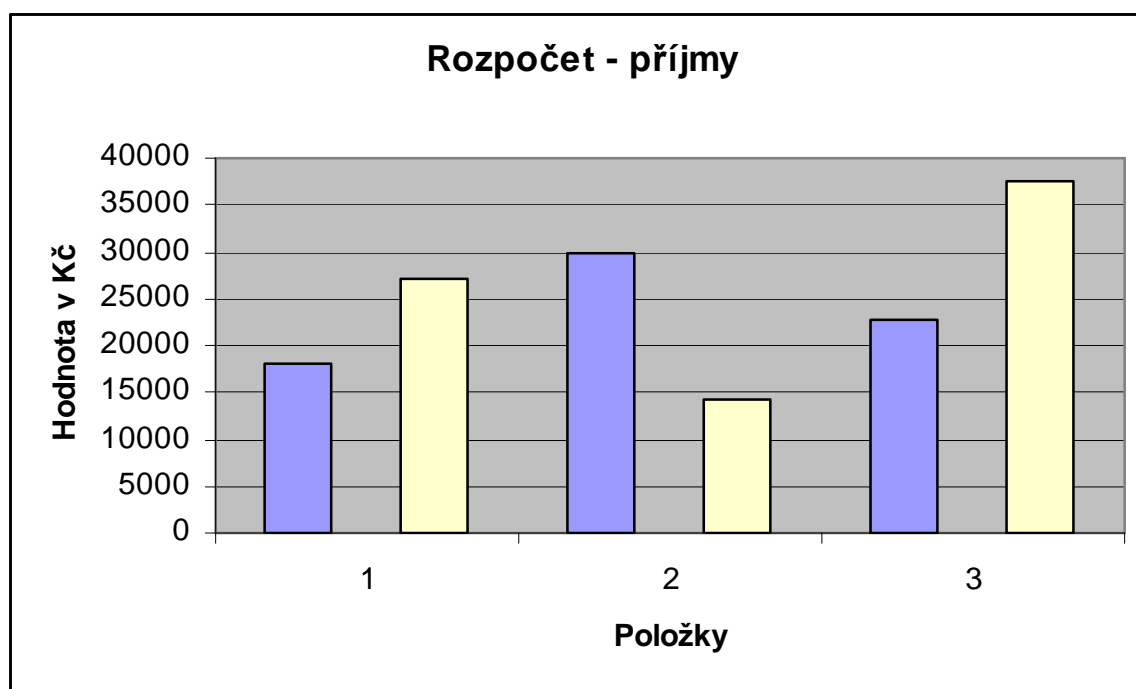
Tabulka č. 1 – Srovnání nákladů na jednotlivé ročníky

Druhý ročník Libereckých školních lig miniházené bude nákladnější, ale pokud spočítáme průměrné náklady na jednu školu, bude v podstatě levnější. Tento fakt vyplývá především z levnější propagace na druhý ročník.

Ročník	Celkové náklady	Náklady na 1 školu
2006/2007	70800	8850
2007/2008	78700	6558

Tabulka č. 2 – Průměrné náklady na jednu školu

A nyní se podíváme na srovnání příjmů obou ročníků. Skutečné příjmy prvního ročníku (na grafu modrý sloupec) a předpokládané příjmy druhého ročníku (bílý sloupec).

Graf č. 2 – Rozpočet – příjmy

Číslo	Položka	2006/2007	2007/2008
1	Český svaz házené	18000	27000
2	Sponzoři	30000	14200
3	Liberec Handball	22800	37500
CELKEM	PŘÍJMY	70800	78700

Tabulka č. 3 – Srovnání příjmů za jednotlivé ročníky

Příjmy obou ročníků mají podobnou strukturu s tím rozdílem, že na druhý ročník musí klub Liberec Handball vynaložit mnohem větší finanční prostředky než na první.

5.4.4 Plány pro rozpočet do budoucích ročníků

Do budoucna máme s projektem mnoho plánů, co se týče financování. Rozhodně bychom chtěli projekt nefinancovat tolik z klubových peněz, ale sehnat zdroje zvenku. Možností je několik.

Rozšířením Libereckých školních lig mimo Liberec a zapojením těchto škol se nám otevrou nové možnosti získání dotací z Grantového programu Libereckého kraje. Jelikož je tento projekt neziskový a zaměřený na neorganizovanou sportovní činnost, máme velkou šanci grant získat.

Další možností je spolupráce se sponzory a potenciálními partnery projektu. Těmi by mohly být společnosti, které se zaměřují jako na cílové zákazníky - na děti. Různé hračkářské společnosti, výrobci sladkostí a podobně. Možností by bylo i vložení jména generálního sponzora do názvu soutěže.

Rozhodně nebudeme od startujících vybírat jakékoli poplatky za účast, naopak bychom chtěli děti co nejvíce motivovat a odměňovat za sportování.

5.5 Rozšiřování Školní ligy na Liberecku

Druhý ročník Libereckých školních lig miniházené, tedy 2007/2008 jsme se rozhodli vyzkoušet spolupráci s mimolibereckými školami. Oslovili jsme tedy školu v Chrastavě a ve Frýdlantu v Čechách. Chrastavská škola byla od začátku do této spolupráce velmi zapálená. Po několika schůzkách s vedením školy se podařilo najít správnou učitelku, která se do projektu zapojila velmi aktivně. Sama připravila termíny pro ukázkové hodiny rovnou pro několik tříd a zapojení se do turnajů zvládli žáci z Chrastavy také velmi dobře. Spolupráce tedy funguje výborně.

Frýdlantská škola byla do tohoto ročníku zapojena jako poslední. I zde jsme našli dobře spolupracující učitelku, proběhla ukázková hodina a dokonce se zde začíná provozovat kroužek miniházené, se kterým pomáhají trenéři našeho klubu. Nicméně prvního turnaje se škola z organizačních důvodů nemohla zúčastnit.

Další rozšíření ligy do Frýdlantského výběžku by mohlo být velmi atraktivní pro školy v Hejnicích, Raspenavě a dalších v okolí Frýdlantu. Do budoucna uvažujeme o zřízení Frýdlantské školní ligy, která by fungovala nezávisle na Libereckých. Tento region má pozitivní vztah ke sportu, v mnoha vesnicích se dříve hrála česká házená (větší hřiště, jiná pravidla než handball), takže podmínky pro projekt školní ligy jsou příznivé.

S rozšiřováním počtu libereckých škol zatím nepočítáme, protože organizace tak velkého počtu by byla ve stávajících podmínkách velmi náročná. Pro příští ročník určitě zůstaneme u počtu dvanácti škol v Libereckých školních ligách miniházené a budeme spíše rozvíjet samostatnou ligu v okolí Frýdlantu v Čechách.

6 Vyhodnocení dotazníku pro učitele

Jako zpětnou vazbu o úspěšnosti či neúspěšnosti projektu jsme zvolili dotazníkovou metodu. Vybraným učitelům, kteří se účastní projektu Liberecké školní ligy miniházené jako školní trenéři, a některým dalším jsme dali k vyplnění dotazník, který obsahuje většinu oblastí, kam projekt zasahuje. Celkem jsme rozdali asi 40 dotazníků a zpátky k vyhodnocení se nám vrátilo 31 vyplněných. Tiskopis dotazníku je obsahem příloh. Nyní si rozebereme jednotlivé otázky a vysvětlíme si interpretaci jednotlivých odpovědí.

Otázka č. 1

Na které škole vyučujete tělesnou výchovu?

Tato otázka je spíše informační. Dotazníky jsme dostali od učitelů na prvním stupni základních škol v Liberci:

- ZŠ Dobiášova, ZŠ Oblačná, ZŠ Česká, ZŠ Kunratická, ZŠ Broumovská a od mimoliberecké školy v Chrastavě.

Otázka č. 2

Jaký ročník na prvním stupni vyučujete?

Pokud učíte více tříd najednou, vyberte prosím pouze jednu.

☐ 1. třída ☐ 2. třída ☐ 3. třída ☐ 4. třída ☐ 5. třída

Tato otázka nám měla orientačně ukázat, v jakých třídách byl průzkum prováděn.

Třída	Počet
1.	2
2.	6
3.	9
4.	10
5.	4

Tabulka č. 4 – Počet ročníků tříd při průzkumu

Z výsledku je patrné, že největší počty učitelů, kteří se miniházené věnují, působí ve druhých a třetích třídách, což je nejlepší doba pro děti, aby začaly s pohybovými hrami s pravidly.

Otázka č. 3

Kolikrát týdně mají děti v rozvrhu tělesnou výchovu?

☐ 1x ☐ 2x ☐ 3x ☐ 4x ☐ Vícekrát...

TV týdně	Počet
1x	0
2x	24
3x	7
4x	0
Vícekrát	0

Tabulka č. 5 – Počet hodin TV týdně

Zde byly výsledky velmi jednoznačné, až na třídy na Základní škole Dobiášova (zde jsou sportovní třídy), mají všude 2 hodiny tělesné výchovy týdně.

Otázka č. 4

Jaké nejčastější aktivity se žáky děláte během hodin TV?

Tato otázka je kladena otevřeně. Zde jsme chtěli zjistit, co se na hodinách tělesné výchovy s dětmi běžně cvičí. Na všech školách jsme se setkali s podobnými odpověďmi:

- pohybové hry, míčové hry, cvičení na náradí, gymnastická cvičení, šplh, posilovací cvičení

Otázka č. 5

Byl/a jste při ukázkové hodině miniházené na Vaší škole?

☐ ANO ☐ NE (přejděte k otázce č. 7)

Dotazníky byly cíleně rozdávány učitelům, kteří byli přítomni na ukázkových hodinách, takže všichni odpověděli ANO. Tato otázka byla spíše kontrolní. Pokud by odpověď zněla NE, dotazník by neměl prakticky žádnou cenu.

Otázka č. 6

Jak na Vás nová hra působí? (1 – rozhodně ne, 3 – neutrální, 5 – rozhodně ano)

<i>Otázka</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Je hra atraktivní pro děti?	☐	☐	☐	☐	☐
Je hra atraktivní pro Vás?	☐	☐	☐	☐	☐
Má hra náročná pravidla?	☐	☐	☐	☐	☐
Je hra náročná na organizaci?	☐	☐	☐	☐	☐
Využijete pohybové hry i v jiných hodinách TV?	☐	☐	☐	☐	☐
Je pro děti miniházená přínosná hra?	☐	☐	☐	☐	☐

Tato otázka je pro nás už velmi zajímavá. Učitelé zde hodnotili miniházenou z několika úhlů pohledu. Hodnocení bylo stanoveno od 1 do 5. Hodnocení 1 znamenalo ROZHODNĚ NE, hodnocení 5 znamenalo ROZHODNĚ ANO. Zde jsou výsledky:

Je hra atraktivní pro děti?

Hodnocení	Počet
1	1
2	2
3	5
4	3
5	20

Tabulka č. 6 – Atraktivita miniházené pro děti

Tento výsledek jednoznačně hovoří o tom, že pro děti je miniházená velmi atraktivní hra.

Je hra atraktivní pro Vás?

Hodnocení	Počet
1	0
2	1
3	6
4	7
5	17

Tabulka č. 7 – Atraktivita miniházené pro učitele

Pro učitele je podle dotazníků miniházená relativně atraktivní, pozitivní poznatek je, že žádný z učitelů nehodnotí tuto hru jako naprosto špatnou. Naopak naprostá většina ji považuje za velmi vhodnou a pro ně přístupnou.

Má hra náročná pravidla?

Hodnocení	Počet
1	10
2	9
3	12
4	0
5	0

Tabulka č. 8 – Náročnost pravidel

Pravidla pro většinu učitelů nejsou problém. I na ukázkových hodinách bylo vidět, že pochopení pravidel učitelům nedělalo žádné větší problémy.

Je hra náročná na organizaci?

Hodnocení	Počet
1	4
2	20
3	7
4	0
5	0

Tabulka č. 9 – Organizační náročnost miniházené

Z odpovědí na tuto otázku jsme zjistili, že organizace dětí při hodině není problém. Všichni učitelé nám při hodinách pomáhali a určitě nebude žádný problém zvládnout tuto úlohu pouze v jednom člověku na hodině.

Využijete pohybové hry i v jiných hodinách TV?

Hodnocení	Počet
1	0
2	0
3	4
4	2
5	25

Tabulka č. 10 – Využitelnost her při běžných hodinách TV

Tato otázka pro nás má velký význam hlavně ve vztahu k metodickým materiálům. Ty jsou totiž koncipovány tak, aby byly použitelné i při běžných hodinách, nejen pro miniházenou. Tento náš předpoklad a snaha se nám potvrdily.

Je pro děti miniházená přínosná hra?

Hodnocení	Počet
1	0
2	0
3	0
4	14
5	17

Tabulka č. 11 – Přínosnost miniházené pro děti

Tato otázka je položena dost subjektivně, záleželo na dojmu učitele, jestli je hra pro děti přínos do tělesné výchovy. A prokázalo se nám, že hra je rozhodně přínosem, všichni učitelé na otázku odpověděli spíše Ano, nebo rozhodně Ano.

Otázka č. 7

Má vaše škola vybavení na trénování miniházené?

☐ Míče ☐ Branky ☐ Rozlišovací dresy ☐ Kužely

Tato otázka se týká vybavení jednotlivých škol pomůckami pro miniházenou. Snažíme se vybavovat školy brankami na miniházenou, které jsou dost drahé. Nicméně shodou okolností všechny oslovené školy branky mají, míče také obdržely a rozlišovací dresy jsou nutností v každém kabinetu tělesné výchovy.

Otázka č. 8

Hrajete s dětmi na hodinách TV miniházenou?

☐ ANO ☐ NE (přejděte k otázce č. 11)

Odpověď	Počet
ANO	24
NE	7

Tabulka č. 12 – Házená při hodinách TV

Pro náš projekt je velmi pozitivní odezva, že naprostá většina učitelů, kteří se s miniházenou setkali, ji pravidelně hrají při hodinách tělesné výchovy. Dva učitelé, kteří vyučují v první třídě, ještě poznamenali, že s dětmi miniházenou nehrají, protože má pro ně příliš náročná pravidla.

Otázka č. 9

Jak často se miniházené věnujete?

☐ 1x za měsíc ☐ 1x za 14 dní ☐ 1x za týden ☐ jinak.....

Odpověď	Počet
1 x za měsíc	11
1 x za 14 dní	15
1 x týdně	5
Jinak	0

Tabulka č. 13 – Četnost hry miniházené při hodinách TV

Jelikož se miniházená ve školách zařadila mezi sporty, které jsou tradiční (např. fotbal, basketbal nebo gymnastika), je velmi potěšující, že polovina oslovených učitelů zařazuje miniházenou do programu jednou za čtrnáct dní, někteří dokonce častěji. I tento fakt vypovídá o tom, že házená je pro děti i učitele velmi atraktivní novinkou.

Otázka č. 10

Používáte při hodinách cvičení z bulletinu nebo z ukázkových hodin?

☐ ANO ☐ NE

Kromě dvou respondentů byly všechny odpovědi kladné, cvičení z bulletinu jsou pro učitele velmi dobrou inspirací.

Otázka č. 11

Znáte projekt Liberecké školní ligy miniházené?

☐ ANO ☐ NE

Kromě jednoho učitele všichni oslovení katoři projekt znají a mnozí z nich se ho aktivně účastní.

Závěr

Na závěr bych rád zhodnotil efektivitu projektu. Bakalářská práce vznikala postupně a vyvíjela se stejně jako projekt Liberecké školní ligy miniházené. Jako jeden z hlavních cílů práce jsem si stanovil přípravu metodických materiálů pro učitele. Tento cíl jsem splnil, podílel jsem se jako spoluautor na bulletinu „Miniházená ve škole“, který vznikl ve spolupráci s Českým svazem házené. Tyto podklady jsou pro učitele dostatečné pro základní nácvik házenkářských dovedností.

Dalším velkým cílem bylo rozšíření a propagace miniházené na libereckých školách. Do dnešní doby jsme s naším týmem trenérů uspořádali více než padesát ukázkových hodin na patnácti libereckých školách, což je více než polovina celkového počtu zdejších základních škol. Většina učitelů prvního stupně na těchto školách už ví, co je miniházená, jak mohou využít dodané materiály a že tato hra vlastně vůbec není složitá, právě naopak.

A co se týče třetího cíle, vytvoření pravidelné soutěže pro děti – školní týmy. Ve školním roce 2007/2008 probíhá již druhý ročník soutěže Liberecké školní ligy miniházené, které se účastní dvanáct škol. Na turnajích se potkávají soupeři z různých škol, baví se a mají radost ze hry. Už několik týdnů před turnajem se děti hlásí učitelům, aby mohly jít hrát. Podle slov kantorů je to největší problém vybírat děti, které si účast na turnaji zaslouží a dostanou tak možnost reprezentovat školu. Větší důkaz o fungování a prosperitě soutěže asi nepotřebujeme.

Zpětnou vazbou celého projektu byl dotazník, který jednoznačně vypovídá o rostoucí popularitě miniházené jak u dětí, tak u kantorů. Miniházená se už nehraje jen na turnajích, ale začíná se stávat součástí výuky tělesné výchovy, alespoň na vybraných školách, se kterými spolupracujeme. Pohybové hry z bulletinu si všichni učitelé chválí a jsou vděční za novou inspiraci k práci s dětmi.

V průběhu psaní bakalářské práce a realizace projektu Liberecké školní ligy miniházené jsem se dozvěděl spoustu nových vědomostí, nabyl jsem nové zkušenosti, které dále uplatňuji ve zlepšení práce s dětmi. Rozhodně se této činnosti chci věnovat i dále, práce s dětmi, jejich radost ze hry a nových zkušeností je mým motorem práce a studnicí nových nápadů a inovací.

V celkovém hodnocení si myslím, že projekt Liberecké školní ligy miniházené v sobě nese spoustu pozitivních rysů, které před sebou mají velké možnosti, a do budoucna by se tento projekt mohl stát velkým pojmem mezi libereckými základními školami.

Seznam použitých zdrojů

- 1) ČELIKOVSKÝ, Stanislav a kol. *Antropomotorika pro studující tělesnou výchovu*. 3. upr. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1979. 288 s. ISBN 80-04-23248-5.
- 2) ŠKOP, Václav, ŽUMÁROVÁ, Monika. *Pedagogická praxe v tělesné výchově*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2000. 38 s. ISBN 80-7041-184-8.
- 3) RYCHETSKÝ, Antonín, FIALOVÁ, Ludmila. *Didaktika školní tělesné výchovy*. Praha: Karolinum, 2000. 158 s. ISBN 80-7184-659-7.
- 4) MĚKOTA, Karel, KOVÁŘ, Rudolf, ŠTĚPNIČKA, Jiří. *Antropomotorika II*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. 179 s.
- 5) KOHOUTEK, Milan, a kol. *Koordinální schopnosti dětí*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 2005. 85 s. ISBN 80-86317-34-X.
- 6) PERIČ, Tomáš. *Sportovní příprava dětí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004. 198 s. ISBN 80-247-0683-0.
- 7) VELENSKÝ, Michael. *Průpravné hry*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005. 91 s. ISBN 80-246-0970-3.
- 8) DOBRÝ, Lubomír. *Didaktika sportovních her*. 2. přeprac. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1988. 191 s.
- 9) SEMIGINOVSKÝ, Bohdan. Školní tělesná výchova - soudobé výzvy a návrh východisek jejich řešení. *Tělesná výchova a sport mládeže*. 2007, roč. 73, č. 1, s. 5-11.
- 10) TEOMIM-FRENKEL, Itzhak. Handball at school. *European handball activities* [online]. 2007 [cit. 2008-02-13]. Dostupný z WWW: <http://home.eurohandball.com/ehf_files/Publikation/WP%20Frenkel%20Handball-at-school%2020407.pdf>.
- 11) *Školní liga miniházené - pravidla* [online]. 2005 [cit. 2008-03-02]. Dostupný z WWW: <http://www.chf.zdarsko.cz/stranka_mladez.aspx?page=2>.

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Příklad seznamu pohybových her z bulletinu „Miniházená ve škole“

Příloha č. 2 – Obsah ukázkové hodina miniházené

Příloha č. 3 – Ukázka rozpisu turnaje

Příloha č. 4 – Ukázka diplomu „Talent turnaje“

Příloha č. 5 – Formulář dotazníku pro učitele TV

Příloha č. 1 – Ukázka pohybových her z bulletinu „Miniházená ve škole“

Cvičení na rozcvičku

Počítejte!	Všichni hráči běhají kolem tělocvičny, na písknutí trenér vydá povel: udělejte dvojice, trojice, čtveřice, ...
Přenášená míčů	Družstva po 4 - 5 hráčích; rozestavíme cca 4 obruče ve vzdálenosti asi 2 metry od každé. 1. hráč musí do všech obručí donést míče, druhý hráč je nese zase zpátky, třetí je nese zase do obručí,...
Štafeta okolo	Hráči stojí v zástupu ve vrcholu čtverce. Na povel 1. hráč vyběhává po směru hodinových ručiček a obíhá celý čtverec, vrací se na místo a vyběhává druhý hráč. Možno střídat směry běhu u jednotlivých hráčů.
Pán a pes	Ve dvojicích. Pán běhá pomalu po tělocvičně a pes se snaží ho následovat po levém boku (po pravém).
Na babu	Omezený prostor. Možné modifikace, baba se předává pouze dotekem na rameno, na lýtko, ...
Honička ve trojicích	Hráči se rozdělí do trojic, každá hraje samostatně. První honí oba, nebo první honí druhého, ten třetího a třetí prvního
Dotkni se, koho můžeš	Po omezený časový úsek se všichni snaží dotknout všech. Vyhrává ten, co nejvícekrát někoho zasáhl.
Černý Petr	Hráči mají nějaký předmět, který si předávají (čepice, míček,...). Pronásledovatel může dát babu jen tomu, kdo má předmět.
Honička ve dvojicích	Pronásledovatel je sám, ostatní jsou ve dvojicích. Kdo je z dvojice zasažen má babu a původní pronásledovatel se zařadí do dvojice.
Honička dvojic	Jedna z dvojic honí ostatní. Chycená dvojice se stává pronásledovatelem. Pustí-li se pronásledující dvojice, chycení neplatí. Pustí-li se pronásledovaná dvojice, je tím chycena.
Štafeta bez míče	Děti se rozdělí do družstev po 4-5 hráčích. Meta je vzdálená asi 10 metrů. Různými způsoby se musí dostat k metě a zpátky, pak vyběhává další. Např.: snožmo, po jedné noze, bokem, couváním, ...
Štafeta s míčem	Stejný princip jako minulé cvičení, nyní ale různé modifikace s míčem: hráči míč nesou, kutálí, driblují, proplétají mezi nohama, ...
Honička monster	Dvojice jsou vzájemně spojeny lokty zády k sobě a nesmí se rozpojit. Baba se předává nohou.
Baba pirátem	Je určen jeden hráč, který nemůže dostat babu. Ten se snaží bránit pronásledovateli, aby babu někomu předal.

Tréninková jednotka Počet dětí: předpoklad:25 dětí skutečnost: ... Začátek TJ (hodin): 10:00 Délka trvání (hodin): 0:45 Místo: ZŠ Dobiášova Datum zpracování: 1.1.2007 Zpracoval: Matěj Ploch					
Poř.	Od:	Do:	Popis bloku	Čas:	Poznámka
1	10:00	10:05	Rozběhání - hra na babu	0:05	jakákoliv z rozcvíčkových her v seznamu, doporučuje se hry střídát, ale ne tak často, aby děti trénovaly i taktiku a přemýšlení při hře
2	10:05	10:10	Atletická abeceda - liftink, skipink, zakopávání, odrazy, odpichy	0:05	stačí úplné základy abecedy, ale je dobré ji s dětmi praktikovat, kvůli správnému protažení nohou
3	10:10	10:15	Protažení - jednoduché protažení základních svalových partií - hlava, paže, trup, nohy, záda	0:05	je důležité dbát na správné provádění cviků, aby měly smysl
4	10:15	10:20	Štafetové honičky - poskoky snožmo k metě, pozadu doběhnout k metě, po jedné noze tam, po druhé zpátky, poskoky bokem k metě, běh k metě, u mety kotoul a zpět	0:05	krátké závody, které děti opět cvičí ve všeobecné obratnosti, ale zároveň závodí, takže je činnost baví
5	10:20	10:30	Nácvik přihrávek a chytání míče	0:10	jednoduchá cvičení, jejich posloupnost od nejjednodušších až po ty nejsložitější jsou popsána v příručce
6	10:30	10:45	Hra - rozdělení dětí do týmů a hra na závěr	0:15	nespěchat s prováděním, soustředit se na přesnost

Příloha č. 3 – Ukázka rozpisu turnaje

LIBEREC HANDBALL
PŘI PŘÍLEŽITOSTI
LIBERECKÉ ŠKOLNÍ LIGY MINIHÁZENÉ
UDĚLUJE TITUL
TALENT TURNAJE
HRÁČI
.....
Tímto patříš mezi nejlepší házenkáře turnaje. BLAHOPŘEJEME!
Nabízíme Ti možnost vyzkoušet opravdovou házenou na našich trénincích, které se konají v moderní sportovní hale ZŠ Dobiášova:
Pondělí a Pátek: 15:00 - 16:30
V Liberci dne:.....
Podpis:.....
Více informací na: www.liberechandball.cz

Dobrý den.

Jmenuji se Matěj Ploch a jsem studentem TUL oboru Sportovní management. Zároveň se věnuji trénování házené v mládežnických kategoriích a realizuji projekt Liberecké školní ligy miniházené. Jelikož na toto téma píše i svojí bakalářskou práci, chtěl bych Vás poprosit o trochu Vašeho času. Vyplněním tohoto dotazníku mi velmi pomůžete k úspěšnému dokončení práce a zároveň dostanu zpětnou vazbu, jaké názory máte na miniházenou na základní škole. Předem Vám moc děkuji za spolupráci!

1. Na které škole vyučujete tělesnou výchovu?

.....

2. Jaký ročník na prvním stupni vyučujete?

Pokud učíte více tříd najednou, vyberte prosím pouze jednu.

☐ 1. třída ☐ 2. třída ☐ 3. třída ☐ 4. třída ☐ 5. třída

3. Kolikrát týdně mají děti v rozvrhu tělesnou výchovu?

☐ 1x ☐ 2x ☐ 3x ☐ 4x ☐ Vícekrát

4. Jaké nejčastější aktivity se žáky děláte během hodin TV?

.....

.....

5. Byl/a jste při ukázkové hodině miniházené na Vaší škole?

☐ ANO ☐ NE (přejděte k otázce č.7)

6. Jak na Vás nová hra působí? (1 – rozhodně ne, 3 – neutrální, 5 – rozhodně ano)

<i>Otázka</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Je hra atraktivní pro děti?	☐	☐	☐	☐	☐
Je hra atraktivní pro Vás?	☐	☐	☐	☐	☐
Má hra náročná pravidla?	☐	☐	☐	☐	☐
Je hra náročná na organizaci?	☐	☐	☐	☐	☐
Využijete pohybové hry i v jiných hodinách TV?	☐	☐	☐	☐	☐
Je pro děti miniházená přínosná hra?	☐	☐	☐	☐	☐

7. Má Vaše škola vybavení na trénování miniházené?

☐ Míče ☐ Branky ☐ Rozlišováký ☐ Kužely

8. Hrajete s dětmi na hodinách TV miniházenou?

☐ ANO ☐ NE (přejděte k otázce č.11)

9. Jak často se miniházené věnujete?

☐ 1x za měsíc ☐ 1x za 14 dní ☐ 1x za týden ☐ jinak.....

10. Používáte při hodinách cvičení z bulletinu nebo z ukázkových hodin?

☐ ANO ☐ NE

11. Znáte projekt Liberecké školní ligy miniházené?

☐ ANO ☐ NE

Děkuji mnohokrát za Váš čas strávený vyplněním tohoto dotazníku!